

Інформативний лист Мінекономіки щодо закупівлі природного газу у зв'язку зі змінами в законодавстві

У даному листі Уповноважений орган повідомляє про зміни ціни в договорі про закупівлю на постачання природного газу. Зокрема інформує, що така зміна ціни в договорі, згідно з пунктом 7 частини 4 статті 36 Закону України «Про публічні закупівлі», можлива в разі, якщо порядок її зміни було передбачено договором.

**МІНІСТЕРСТВО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ, ТОРГІВЛІ ТА СІЛЬСЬКОГО
ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ
(Мінекономіки)**

вих. № 3304-04/39989-07 від 30.09.2019

**Органи державної влади,
органи місцевого самоврядування,
установи, організації, підприємства та
інші суб'єкти сфери публічних закупівель**

*Щодо закупівлі природного газу
у зв'язку зі змінами законодавства*

Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України на численні звернення суб'єктів сфери публічних закупівель щодо необхідності внесення змін до договорів, укладених за результатами проведених процедур закупівель, у зв'язку із набранням чинності з 01.05.2019 постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг від 22.04.2019 № 580 «Про затвердження Змін до деяких постанов НКРЕКП» та за результатами робочої наради, проведеної 23.07.2019 року за участі представників Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (далі — НКРЕКП), повідомляє.

Щодо змін до Кодексу газотранспортної системи та договору транспортування природного газу

01 травня 2019 року набрала чинності постанова НКРЕКП від 22.04.2019 № 580 «Про затвердження Змін до деяких постанов НКРЕКП», якою були внесені зміни, зокрема до Кодексу газотранспортної системи, затвердженого постановою НКРЕКП від 30.09.2015 № 2493 (далі — Кодекс ГТС).

Згідно з пунктом 1 глави 1 розділу IX Кодексу ГТС оператор газотранспортної системи надає право користування потужністю точок входу/виходу на прозорих та недискримінаційних засадах відповідно до положень цього Кодексу та договору транспортування природного газу.

Договір транспортування є документом, який регулює правовідносини між оператором газотранспортної системи і окремим замовником послуг транспортування.

Відповідно до пункту 5 глави 1 розділу I Кодексу ГТС замовник послуг транспортування — юридична особа або фізична особа-підприємець, яка на підставі договору транспортування, укладеного з оператором газотранспортної системи, замовляє одну чи декілька складових послуг транспортування природного газу.

Ураховуючи зазначене, інформуємо, що на запит Міністерства як Уповноваженого органу у сфері публічних закупівель НКРЕКП листом від 12.08.2019 № 8475/16.3.2/7-19 (копія додається) надало відповідні роз'яснення щодо складових послуг транспортування природного газу, зокрема послуг потужності, визначення їх вартості та порядку замовлення.

За інформацією НКРЕКП, розмір потужності, що надається замовнику послуг транспортування в точці входу/виходу, визначається відповідно до положень Кодексу ГТС та договору транспортування природного газу.

Згідно з пунктом 10 глави 1 розділу IX Кодексу ГТС **потужність віртуальної точки виходу до газорозподільних систем надається замовникам послуг транспортування** відповідно до вимог цього Кодексу на гарантованій основі.

Разом з тим, відповідно до пункту 1 глави 1 розділу VIII Кодексу ГТС **одержання доступу до потужності**, надання послуг із транспортування, у тому числі вчинення дій з врегулювання добового небалансу, є складовими послугами транспортування природного газу та здійснюються виключно на підставі договору транспортування.

Типовий договір транспортування природного газу затверджено постановою НКРЕКП

від 30.09.2015 № 2497.

Згідно з пунктом 2.1 розділу II Типового договору за цим договором Оператор надає Замовнику послугу транспортування природного газу на умовах, визначених у цьому договорі, а Замовник сплачує Оператору, встановлені в цьому Договорі вартість такої послуги та плат (за їх наявності), які виникають при його виконанні.

Таким чином, ураховуючи те, що відповідно до вимог чинного законодавства потужність віртуальної точки виходу до газорозподільних систем (до споживача, який підключений до газорозподільної системи) надається замовнику послуг транспортування, а отже і вартість замовленої потужності має бути сплачена замовником послуг транспортування (постачальником природного газу) на користь Оператора ГТС.

Отже, вартість замовленої потужності сплачується Оператору ГТС постачальником природного газу, який в свою чергу має право включати її до кінцевої вартості природного газу.

Щодо зміни до договору закупівлі на постачання природного газу

У свою чергу, правові та економічні засади здійснення закупівель товарів, робіт і послуг для забезпечення потреб держави та територіальної громади установлені Законом України «Про публічні закупівлі» від 25.12 2015 N 922-VIII (далі — Закон).

Закон застосовується до замовників за умови, що вартість предмета закупівлі дорівнює або перевищує відповідні вартісні межі, встановлені в абзацах другому і третьому частини першої статті 2 Закону.

Водночас статтю 36 Закону встановлено імперативну норму про те, що умови договору про закупівлю не повинні відрізнятися від змісту тендерної пропозиції за результатами аукціону (у тому числі ціни за одиницю товару) переможця процедури закупівлі або ціни пропозиції учасника у разі застосування переговорної процедури. При цьому істотні умови договору про закупівлю можуть змінюватися після його підписання до виконання зобов'язань сторонами в повному обсязі, виключно у випадках, визначених пунктами 1-8 частини четвертої статті цієї статті Закону.

Відповідно до пункту 7 частини четвертої статті 36 Закону, істотні умови договору про закупівлю не можуть змінюватися після його підписання до виконання зобов'язань сторонами в повному обсязі, крім випадку зміни встановленого згідно із законодавством органами державної статистики індексу споживчих цін, зміни курсу іноземної валюти, зміни біржових котирувань або показників Platts, регульованих цін (тарифів) і нормативів, які застосовуються в договорі про закупівлю, у разі

встановлення в договорі про закупівлю порядку зміни ціни.

Отже, зміна ціни в договорі про закупівлю на постачання природного газу можлива у випадку, встановленому пунктом 7 частини четвертої статті 36 Закону, у разі якщо договором про закупівлю було передбачено відповідний порядок її зміни.

З метою попередження виникнення проблем під час закупівлі природного газу, споживачам, які є замовниками у розумінні Закону, слід передбачати у проектах договорів, зокрема, складові частини ціни на природний газ та відповідний порядок зміни його ціни, керуючись випадками встановленими у статті 36 Закону.

Принадгідно інформуємо, що на інформаційному ресурсі Уповноваженого органу у мережі Інтернет за адресою: www.me.gov.ua у підрубриці «Узагальнені відповіді» рубрики «Публічні закупівлі» розділу «Діяльність» розміщено лист від 11.12.2018 № 3304-04/54265-06 «Щодо розрахунку ціни на природний газ».

Водночас звертаємо увагу, що формула визначення ціни на природний газ, яка наведена у вказаному вище листі, не містить складову послуги транспортування природного газу.

Зазначаємо також, що листи Міністерств не встановлюють норм права, носять виключно рекомендаційний та інформативний характер.

Додаток: копія листа НКРЕКП від 12.08.2019 № 8475/16.3.2/7-19 на 3 арк.

Директор департаменту
регулювання публічних закупівель
Міністерства розвитку економіки,
торгівлі та сільського господарства
України

Лілія Лахтіонова

**НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ, ЩО ЗДІЙСНЮЄ ДЕРЖАВНЕ
РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРАХ ЕНЕРГЕТИКИ**

ТА КОМУНАЛЬНИХ ПОСЛУГ (НКРЕКП)

вих. № 03/55023-19 від 20.08.2019

Міністерство економічного розвитку і торгівлі України

Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (далі — НКРЕКП), розглянула лист Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 01.08.2019 № 3304-04/31869-03 та в межах компетенції повідомляє.

Правовий статус Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, її завдання, функції, повноваження та порядок їх здійснення визначає Закон України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» (далі — Закон).

Відповідно до положень статті 17 Закону, для ефективного виконання завдань державного регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг Регулятор розробляє та затверджує нормативно-правові акти, зокрема кодекси газотранспортної та газорозподільних систем, та ініціює внесення змін до них.

Так, керуючись положеннями статті 17 Закону, НКРЕКП було прийнято постанову від 22.04.2019 № 580 «Про затвердження Змін до деяких постанов НКРЕКП», якою були внесені зміни, зокрема до Кодексу газотранспортної системи, затвердженого постановою НКРЕКП від 30.09.2015 №2493 (далі — Кодекс ГТС).

Відповідно до положень пункту 5 глави 1 розділу I Кодексу ГТС замовник послуг транспортування — юридична особа або фізична особа-підприємець, яка на підставі договору транспортування, укладеного з оператором газотранспортної системи, замовляє одну чи декілька складових послуг транспортування природного газу.

Згідно з положеннями пункту 1 глави 1 розділу IX Кодексу ГТС (із змінами внесеними постановою НКРЕКП від 22.04.2019 № 580), оператор газотранспортної системи надає право користування потужністю точок входу/виходу на прозорих та недискримінаційних засадах відповідно до положень цього Кодексу та договору транспортування природного газу.

Розмір потужності, що надається замовнику послуг транспортування в точці входу/виходу, визначається відповідно до положень цього Кодексу та договору транспортування природного газу.

Згідно з положеннями пункту 10 глави 1 розділу IX Кодексу ГТС потужність

віртуальної точки виходу до газорозподільних систем надається замовникам послуг транспортування відповідно до вимог цього Кодексу на гарантованій основі.

Разом з тим, відповідно до пункту 1 глави 1 розділу VIII Кодексу ГТС одержання доступу до потужності, надання послуг із транспортування, у тому числі вчинення дій з врегулювання добового небалансу, є складовими послуги транспортування природного газу та здійснюються виключно на підставі договору транспортування.

Договір транспортування є документом, який регулює правовідносини між оператором газотранспортної системи і окремим замовником послуг транспортування.

Так, Типовий договір транспортування природного газу затверджений постановою НКРЕКП від 30.09.2015 № 2497 (далі — Типовий договір).

Згідно з пунктом 2.1 розділу II Типового договору, за цим Договором Оператор надає Замовнику послугу транспортування природного газу (далі — Послуга) на умовах, визначених у цьому Договорі, а Замовник сплачує Оператору встановлені в цьому Договорі вартість такої Послуги та плат (за їх наявності), які виникають при його виконанні.

Відповідно до положень розділу VIII Типового договору, вартість послуг договірної потужності визначається виходячи з обсягу замовленої потужності Замовника згідно з додатком 1 до цього Договору (розподіл потужності) та/або додатком 2 до цього Договору (розподіл потужності з обмеженнями) та/або обсягу підтвердженої номінації у випадку замовлення потужності на період однієї газової доби.

Послуги доступу до потужності в точках входу та виходу до/з газотранспортної системи на період газового місяця, кварталу та/або року надаються на умовах 100 % попередньої оплати (крім замовника послуг транспортування, на якого в установленому порядку рішенням Кабінету Міністрів України відповідно до статті 11 Закону України «Про ринок природного газу» покладено спеціальні обов'язки з постачання природного газу, у межах виконання ним таких спеціальних обов'язків, або оператора газорозподільної системи) у розмірі вартості замовленої потужності на період газового місяця за п'ять робочих днів до початку газового місяця, у якому буде забезпечуватись доступ до потужностей.

Для послуг доступу до потужності на період однієї газової доби Замовник зобов'язаний здійснити 100 % попередню оплату (крім замовника послуг транспортування, на якого в установленому порядку рішенням Кабінету Міністрів України відповідно до статті 11 Закону України «Про ринок природного газу» покладено спеціальні обов'язки з постачання природного газу, у межах виконання

ним таких спеціальних обов'язків, або оператора газорозподільної системи) у розмірі не менше від вартості послуги доступу до потужності на період газової доби, яка планується для використання згідно з номінацією. При цьому така оплата має бути отримана оператором газотранспортної системи на його рахунок не пізніше ніж за три години до кінцевого строку подання номінації.

Таким чином, враховуючи те, що відповідно до вимог чинного законодавства потужність віртуальної точки виходу до газорозподільних систем (до споживача, який підключений до газорозподільної системи) надається замовнику послуг транспортування, а отже і вартість замовленої потужності має бути сплачена замовником послуг транспортування (постачальником природного газу) на користь Оператора ГТС.

Тобто, вартість замовленої потужності сплачується Оператору ГТС постачальником природного газу, який в свою чергу має право включати її до кінцевої вартості природного газу.

Одночасно повідомляємо, що на сьогодні діючі тарифи на послуги транспортування природного газу для точок виходу до газорозподільних систем встановлені постановою НКРЕКП від 21.12.2018 № 2001 та складають 157,19 грн/1000 м³ на добу без ПДВ.

Разом з тим, згідно з положеннями пункту 1 розділу II Правил постачання підставою для постачання природного газу споживачу є, зокрема: наявність у споживача, об'єкт якого підключений до газорозподільної системи, договору розподілу природного газу, укладеного в установленому порядку між споживачем та Оператором ГРМ, та присвоєння споживачу Оператором ГРМ персонального ЕІС-коду як суб'єкту ринку природного газу; наявність у споживача, об'єкт якого підключений до газотранспортної системи, договору транспортування природного газу, укладеного в установленому порядку між споживачем та Оператором ГТС, та присвоєння споживачу Оператором ГТС персонального ЕІС-коду як суб'єкту ринку природного газу; наявність у споживача укладеного з постачальником договору постачання природного газу та дотримання його умов.

Таким чином, договір транспортування природного газу укладається між оператором газотранспортної системи та прямим споживачем, об'єкти якого безпосередньо підключені до газотранспортної системи.

При цьому, у разі якщо об'єкт споживача підключений до газорозподільної системи, то договір транспортування природного газу не укладається, а отже у зазначеному випадку такий споживач не є замовником послуг транспортування.

Т. в. о. Голови НКРЕКП
Магльованний

Є.